

PISMA UREDNIKU

Spoštovani tovariš urednik,

z vsem srcem sem za svobodno izmenjavo mnenj, tudi živahno in temperamentno, saj vsaka dobronamerna polemika pomaga razčiščevati probleme in bogati kulturno žioljenje. Odklanjam pa enostransko in tendenčno prikazovanje stvari, zlasti pa neprimeren, zbadljiv in žaljiv ton pisanja. Zato me je članek Dimitrija Rupla V imenu pravičnejše kritike, ki ste ga objavili v skupni 8. in 9. številki letošnje Sodobnosti, upravičeno ujezil in prizadel. Tako so ga razumeli in občutili tudi mnogi drugi pazljivi bralci, ki v zadevi niso osebno tangirani.

V prvem delu članka mi pisec očita, češ da sem kot literarni zgodovinar zmožen le površinske biografije in sociologiziranja, da pa se ne znam povzpeti do bistvenega — psihoestetske oznake in vrednotenja. V resnici bo vsakdo, ki v celoti in objektivno presoja mojo knjigo, priznal, da je v knjigi poleg nujnih biografskih podatkov in orisa socialnih razmer našel tudi obširne in poglobljene psihoestetske oznake in ocene leposlovnih del.

Pisec se v članku zavzema za čisto psihoestetski aspekt v literarni kritiki in zgodovini, docela pa odklanja biografijo, sociologijo in druge pomožne prijeme, označujoč jih za zastarel pozitivizem. Sodim, da se moremo na zgolj psihoestetski vidik uspešno postaviti kot literarni esejisti in kritiki, ko interpretiramo in vrednotimo posamezno leposlovno delo. Literarna zgodovina, ki poleg umetnin nujno zajema tudi ustvarjalca, njegov čas in prostor, pa mora do neke mere upoštevati tudi biografijo, sociologijo, geografijo in podobno, sicer bi njeni izsledki obviseli v zraku in tvegali večjo ali manjšo subjektivnost.

Zahteva po neki izključno psihoestetski obranavi literarne zgodovine, ki jo v zadnjem času skušajo uveljaviti tudi nekateri slovenski znanstveniki in jo za njimi ponavlja Dimitrij Rupel, je torej precej iluzorna, čeprav je videti močno sodobna, zlasti če je izražena v eksistencialističnem besednjaku.

Se bolj kot enostransko in tendenčno presojanje mojega dela pa me je prizadel ton Ruplovega pisanja, ki je v isti sapi, ko skuša biti duhovit, zlobno žaljiv; ta ton me pri njem preseneča, ker sem ga doslej poznal kot oseskozi taktnega, finega in kulturnega fanta. Med njegovimi orsticami vsakdo lahko razbere tudi to, da sem ne le starokopiten in suhoparen znanstvenik, ampak tudi ravno tako klavrn pedagog. Tisti, ki je Ruplu in njegovim sošolcem še pred nekaj leti baje tako faktografsko primitivno predaval Prešerna, sem bil namreč jaz. Doslej v vsej svoji krušni karieri od nobenega izmed nekdanjih dijakov nisem slišal tako omalovažujoče sodbe o sebi kot pedagogu.

Tako pristransko in žaljivo napisanih prispevkov, čeprav so po vsej priliki nastali iz mladostne samozavesti, zanesenosti in nepremišljenosti, redakcija ne bi smela objaviti in je zanje do neke mere sodgovorna. Se Vam ne zdi, tovariš urednik, razumljivo, da po takšnih objavah prizadeti ne more čutiti posebnega veselja do nadaljnjega sodelovanja?

Joža Mahnič

DOBILI SMO V OCENO

- Slobodan Nešović, Tujina in nova Jugoslavija.** Prevedla Vanda Skodnikova. Načrt naslovne strani in grafična oprema Ante Šantić. Državna založba Slovenije 1965.
- Bibliografija izdaj Državne založbe Slovenije 1945—1965.** Sestavil Jože Munda s sodelovanjem Maksa Perca. Državna založba Slovenije 1965.
- Dvajset let Državne založbe Slovenije.** Opremil Uroš Vagaja. Državna založba Slovenije 1965.
- Edgar Wallace, Skrivnostnež.** Prevedel Mirko Napast. Opremil Janez Bernik. Državna založba Slovenije 1965.
- Nada Kraigher, Nina na Cejlonu.** Ilustriral in opremil Jože Ciuha. Mladinska knjiga 1965.
- Ivan Rob, Izbrano delo.** Uredil ter uvod in opombe napisal Viktor Smolej. Opremil Uroš Vagaja. Založba Obzorja 1965.
- Jože Toporišič, Slovenski knjižni jezik I.** Opremil Uroš Vagaja. Založba Obzorja 1965.
- Oskar Hudales, Mladost med knjigami.** Ilustriral in opremil Ive Šubic. Založba Obzorja 1965.
- Bratko Krefc, Proti vetru za vihar.** Opremil Uroš Vagaja. Založba Obzorja 1965.
- Ada Škerl, Obledeli pasteli.** Opremila Cita Potokar. Založba Lipa 1965.
- Branko Hofman, Ljubezen.** Opremil Tone Lapajne. Založba Lipa 1965.
- Janez M. Postrak, Agonija.** Razmnoženo pri RTV Ljubljana 1965.
- Akademija znanosti in umetnosti v Ljubljani, Razprave IV. razreda.** Izdala Akademija znanosti in umetnosti. Ljubljana 1965.
- A. G. Miller, Možganska klinika.** Prevedel Boris Verbič. Opremil Mitja Race. Založba Lipa 1965.
- Sigrid Undset, Kristina Lavransova hči; tri knjige.** Prevedel Josip Prezelj. Opremil Milan Arnež. Založba Lipa 1965.
- Lirika — proza — dramatika. Napisali Helga Glušič, Matjaž Kmecl, Aleksander Skaza, Franc Zadravec.** Opremil Franc Mesarič. Pomurska založba 1965.
- F. S. Finžgar, Izbrana dela.** Tretja knjiga. Uredil in opombe napisal dr. France Koblar. Opremil arh. Tone Bitenc. Mohorjeva družba v Celju 1965.
- F. S. Finžgar, Izbrana dela.** Četrta knjiga. Uredil in opombe napisal dr. France Koblar. Opremil arh. Tone Bitenc. Mohorjeva družba v Celju 1965.
- Dr. Franc Detela, Zbrano delo.** Četrta knjiga. Uredil in opombe napisal Jakob Šolar. Opremil ing. arh. Tone Bitenc. Mohorjeva družba v Celju 1965.
- Savinjski zbornik 1965.** Uredil uredniški odbor: Dane Debič, Jože Gluk, Drago Kumer, Drago Predan, Meta Rainer. Zunanja oprema Bojan Kovač. Mohorjeva družba v Celju 1965.

IZ VSEBINE PRIHODNJIH ŠTEVILK

„Sodobnosti“:

Bojan Štih, Barbari

(esej)

*

Milan Butina, Moderno slikarstvo in industrializacija

(razprava)

*

Dr. Vojan Rus, Staro in novo v odnosu med kulturo in politiko

(razprava)

*

Marc Alyn, Esej o Srečku Kosovelu

(prevedel Cene Vipotnik)

*

Ivan Potrč, Onkraj zarje

(novela)

*

Nada Gaborovič, Daj nam danes

(novela)

*

Dimitrij Rupel, Primož

(novela)

*

Tone Pavček, Pesmi

*

Mart Ogen, Pesmi

*

Cveto Preželj, Pesmi